

Tam, gdzie geje wychodzą za mąż

Autor tekstu: **Agnieszka Zakrzewicz**

Po ostatnim wyroku sądu w Kalifornii, który uznał, że zabranianie gejom zawierania związków małżeńskich jest niekonstytucyjne, śluby homoseksualne stają się wyznacznikiem poziomu demokracji i postępu danego kraju, a dyskryminacja gejów i lesbijek — wyznacznikiem antydemokratycznego zacofania. Już w 10 krajach świata pary homoseksualne mogą legalnie zawierać związki małżeńskie, a w ponad 22 krajach uznaje się związki partnerskie, w tym także homoseksualne. Tylko Włochy i Grecja przodują jako kraje antyliberalne w Europie Zachodniej. W Europie Wschodniej przoduje Polska, gdzie na horyzoncie widać tylko krzyż...

4 sierpnia b.r., sędzia federalny Vaughn Walker uznał, że zakaz ślubów homoseksualnych wprowadzony w stanie Kalifornia poprzez referendum w 2008 r. (tzw. „Proposition 8”) jest dyskryminujący i sprzeczny z zasadami Konstytucji proklamującej równość. Dla sędziego z San Francisco referendum, którego głównym promotorem był Arnold Schwarzenegger „gwałci” 14 punkt Konstytucji gwarantujący równość wobec prawa wszystkich obywateli. W przeciągu następnego miesiąca kwestia ślubów homoseksualnych powinna zostać rozstrzygnięta przez sąd apelacyjny w San Francisco, uważany za najbardziej „otwarty” w USA, a później przez Sąd Najwyższy Stanów Zjednoczonych, od których oczekuje się decyzji jaka będzie obowiązywać w całym kraju. Choć prezydentem Sądu Najwyższego jest konserwatysta John Roberts i większość jego członków jest zdeklarowanymi katolikami — sprawa nie jest przesądzona, bo w końcu chodzi o prawa człowieka i obywatela.

Pierwsza była Holandia, która w 2001 r. zezwoliła na śluby osób tej samej płci, ostatnia Argentyna, która w lipcu b.r. dołączyła do złotej dziesiątki państw akceptujących „Sodomę i Gomorę”, z pełnym poparciem prezydentowej Cristiny Kirchner i wbrew protestom argentyńskiego Kościoła kat., który uchwalenie ustawy nazwał „wojną diabła”.

Także w tych dniach Sąd Najwyższy w Meksyku uznał małżeństwa homoseksualne, popierając ustawę, która od sześciu miesięcy pozwala na zawieranie ślubów homoseksualnych w mieście Meksyk i odrzucając apelację prokuratury, która ją zaskarżyła jako naruszającą konstytucję chroniącą rodzinę. Miasto Meksyk jako pierwsze w Ameryce Łacińskiej zalegalizowało śluby osób tej samej płci w grudniu 2009 r. i także jako pierwsze zalegalizowało związki partnerskie w 2006 r.

Na mapie świata Azja, Afryka i Bliski Wschód są białymi plamami, gdzie nie przestrzega się prawa osób LGBT. Na kontynencie afrykańskim, aż w 38 państwach z 53, homoseksualizm jest karany i można skończyć w więzieniu nawet gdy się jest tylko podejrzanym o relacje tego typu. Islam potępia stosunek analny, choć nie ma w tej religii jasnej definicji homoseksualizmu. Niestety nie ma źródeł, na podstawie których można podać dane dotyczące dyskryminacji osób o odmiennej orientacji seksualnej niż hetero w krajach muzułmańskich. Homoseksualizm był zawsze dyskryminowany przez reżimy totalitarne — zarówno przez faszyzm, nazizm jak i komunizm. Geje i lesbijki byli wysyłani do obozów zagłady tak jak Żydzi, przetrzymywani w więzieniach, torturowani. Często reżimy wykorzystywały orientację seksualną, by prześladować przeciwników politycznych. Reżim Fidela Castro prześladował do tej pory homoseksualistów na Kubie.

Patrząc na mapę świata widać wyraźnie, że na przestrzeni ostatnich 10 lat jest coraz więcej krajów, które uznają związki partnerskie heteroseksualne oraz śluby homoseksualne, traktując to jako wyraz rozwoju oraz poszanowania praw człowieka i obywatela. Świat wyraźnie dzieli się na rejony (Europa Zachodnia, Ameryki, Oceania), gdzie społeczeństwa dojrzewają do świadomości, że osoby homoseksualne są takimi samymi obywatelami jak osoby heteroseksualne i muszą być im gwarantowane równe prawa, oraz na rejony, w których panuje nadal homofobia i dyskryminacja powodowana uprzedzeniami religijnymi i kulturowymi (Europa Wschodnia, Bliski Wschód, Azja, Afryka). Jednym słowem — istnieje podział na świat demokratyczny, gdzie obywatele mają więcej praw i antydemokratyczny, gdzie neguje się równouprawnienie ze względu na orientację seksualną.

***

Złota dziesiątka

1. **Holandia** jako pierwsza wyeliminowała wszelką dyskryminację osób LGBT, równouprawniając pary homoseksualne z heteroseksualnymi w 2001 r.

2. **Belgia** — 30 stycznia 2003 r. poszła tym samym śladem. W parlamencie większością głosów została uchwalona ustawa zezwalająca na legalne zawieranie związków homoseksualnych.

Od 4 stycznia 2000 r. obowiązuje ustawa *Statutory Cohabitation Contract* — ułatwiająca związki partnerskie.

3. **Hiszpania** — za rządów Jose Luisa Zapatero w 2005 r. śluby pomiędzy osobami tej samej płci stały się legalne i parom homoseksualnym zezwolono na adopcję dzieci. Istnieją również rejestry związków partnerskich.

4. **Kanada** — zalegalizowała związki małżeńskie osób tej samej płci w 2005 r., pozwalając także, aby mogli je zawierać obcokrajowcy. Ten kraj stał się w ten sposób ulubioną metą gejowską dla tych, którzy nie mogą jeszcze żenić się we własnej ojczyźnie.

5. **Afryka Południowa** — jest jedynym krajem, który w tej części świata zalegalizował cywilne związki homoseksualne w 2006 r. Zawieranie związków cywilnych jest całkowicie legalne, można też zawierać śluby kościelne, choć niektóre kościoły mają prawo odmówić celebrowania ślubów homoseksualnych. Pary homoseksualne mogą adoptować dzieci już od 2002 r.

6. **Norwegia** — można zawierać związki małżeńskie pomiędzy osobami tej samej płci od 2009 r. i są celebrowane też homo śluby kościelne.

7. **Szwecja** — pary gejowskie czy lesbijskie mogą brać ślub przed ołtarzem — parlament przegłosował ustawę na początku 2009 r., a od listopada 2009 r. także Kościół szwedzki przyzwolił na celebrowanie ślubów kościelnych dla tzw. par jednopłciowych.

8. **Portugalia** — homo śluby wprowadzono w maju b.r. Ustawę podpisał „arcykatolicki” prezydent Anibal Cavaco Silva. W tym kraju nie zezwolono jednak na adopcję dzieci.

9. **Islandia** — nowa ustawa została wprowadzona za ledwie w czerwcu b.r. i zainaugurowana ślubem pani premier Johanny Sigurdardottir, która ożeniła się ze swoją wieloletnią towarzyszką życia Jonią Leosdottir, z którą żyje w legalnym cywilnym związku od 2002 r.

10. **Argentyna** — od lipca b.r. śluby homoseksualne są legalne i można adoptować dzieci.

Tylko w tym roku, w ostatnich miesiącach, aż trzy kraje — Portugalia, Islandia i Argentyna zalegalizowały małżeństwa homoseksualne i najprawdopodobniej wkrótce dołączy do nich kilka następnych.

***

Oprócz 10 krajów, w których małżeństwa homoseksualne są już całkowicie legalne, uprawniają do adopcji dzieci i nawet są celebrowane w kościołach, w innych krajach są dozwolone związki partnerskie pomiędzy osobami tej samej płci lub są uznawane niektóre prawa osób LGBT.

Europa:

- **Dania** już w 1989 r. jako pierwszy kraj na świecie wprowadziła związki partnerskie i rozszerzyła je także na gejów i lesbijki poprzez tzw. „rejestr związków partnerskich”.

- **Francja** - PACS - *Pacte civil de solidariete* - obowiązuje od 1999 r. i ma na celu organizację wspólnego życia osób, które współżyją ze sobą, ale nie decydują się na małżeństwo. Zawiera wiele wspólnych obowiązków jak wzajemna pomoc finansowa oraz odpowiedzialność za długi. Przywileje, m.in. natury socjalnej, zdobywa się po trzech latach współżycia. Ułatwia sprawy związane z wynajmem lub kupnem mieszkania, decyzje związane ze zdrowiem partnera a także legalizację pobytu, gdy ten pochodzi z innego kraju spoza UE. Nie gwarantuje prawa do adopcji. Kończy się wraz ze śmiercią partnera lub po trzech miesiącach, gdy partnerzy za wzajemną zgodą decydują o zakończeniu związku. Dotyczy osób homoseksualnych jak i heteroseksualnych.

- **Niemcy** — od 16 lutego 2001 r. obowiązuje *Eingetragene Lebenspartnerschaft*. Związki cywilne dotyczą tylko par homoseksualnych, które mają podobne prawa do par heteroseksualnych zawierających małżeństwa. Mogą wybrać sobie wspólne nazwisko, mają prawo do ubezpieczenia socjalnego oraz obowiązek wzajemnej pomocy także po rozwiązaniu ich związku.

— **Finlandia** — od 2002 r. obowiązuje ustawa o związkach partnerskich, która gwarantuje parom homoseksualnym podobne prawa jak małżeństwom heteroseksualnym. Jest zawierana i rozwiązywana w tych samych instytucjach cywilnych. Związki partnerskie nie gwarantują prawa do adopcji, noszenia wspólnego nazwiska oraz uznania ojcostwa.

- **Chorwacja** od 14 czerwca 2003 r. ustawa 01-081-03-2597/2 gwarantuje partnerom żyjącym w stałym związku (hetero lub homo) niektóre prawa dotyczące spadku oraz udogodnień natury finansowej.

- **Luksemburg** od 2004 r. obowiązuje *Partenariat legal* — „związki partnerskie rejestrowane”. Dotyczy osób homo i heteroseksualnych, które mają te same prawa co zwykli małżonkowie w kwestiach opieki społecznej i spraw majątkowych.

- **Wielka Brytania** - od 2005 r. obowiązuje *Civil Partnership Act*, który pozwala parom homoseksualnym na zawieranie związków bardzo podobnych do małżeństw cywilnych (nie są to jednak małżeństwa homoseksualne). Jedną z pierwszych osób, która skorzystała z tego prawa był

Elton John. Osoby współżyjące ze sobą — zarówno homo, jak i heteroseksualne mogą korzystać z wielu udogodnień w zakresie ubezpieczenia społecznego i praw emigracyjnych.

- **Andora** — od 2005 r. został wprowadzony „rejestr związków partnerskich”, także homoseksualnych, choć adopcja jest przewidziana tylko dla partnerów heteroseksualnych.

- **Słowenia** — 22 czerwca 2005 r. została przyjęta ustawa gwarantująca związkom cywilnym nieograniczone prawa w zakresie własności i dziedziczenia. Ustawa była kontestowana przez organizacje homoseksualne, gdyż nie gwarantowała prawa do ubezpieczenia i dziedziczenia emerytury. W 2009 r. w parlamencie została przedstawiona ustawa o związkach małżeńskich osób tej samej płci, która nie została jeszcze uchwalona.

- **Czechy** — 15 marca 2006 r. parlament przyjął ustawę dotyczącą związków partnerskich osób tej samej płci, która gwarantuje im legalizację początku i końca związku, pełną informację dotyczącą stanu zdrowia partnera, prawo do dziedziczenia, oraz do wychowywania dzieci pochodzących ze związków heteroseksualnych. Nie zezwala się na adopcję dzieci.

- **Węgry** — w grudniu 2007 r. został wprowadzony „rejestr związków partnerskich”, który umożliwia uznanie związków zarówno homo jak i heteroseksualnych oraz płynące z tego udogodnienia w zakresie dziedziczenia. Rozwiązanie związku musi być potwierdzone u notariusza.

- **Szwajcaria** — 22 września 2002 r. w kantonie zuryskim została przyjęta ustawa zezwalająca na „związki partnerskie rejestrowane”. Ustawa obowiązuje także w Genewie, Neuchatel i Vallese, ale w tych kantonach dotyczy ona wyłącznie osób tej samej płci. 1 stycznia 2007 r. weszła w życie ustawa federalna zezwalająca na związki cywilne homoseksualistów, pierwsze ceremonie cywilne były już celebrowane następnego dnia. Ustawa nie zezwala na adopcję dzieci, ani na korzystanie z in vitro.

- **Austria** — w 2003 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka interweniował w sprawie pewnego obywatela austriackiego, który po śmierci swojego partnera, z którym żył przez wiele lat w związku homoseksualnym i który zapisał mu majątek — został pozbawiony praw testamentowych przez rodzinę. Sąd uznał, że współżycie partnerów tej samej płci ma taką samą wartość prawną jak współżycie partnerów heteroseksualnych w związku partnerskim. W styczniu 2010 r. zostały wprowadzone w Austrii związki partnerskie i mogą je zawierać osoby homoseksualne. Nie równają się małżeństwom i nie przewiduje się adopcji dzieci.

- **Irlandia** — w lipcu tego roku prezydent ratyfikował ustawę uchwaloną przez parlament o związkach partnerskich *Civil Partnership Bill*. Dotyczy osób hetero i homoseksualnych. Nie zezwala na adopcję dzieci.

Włochy — choć we Włoszech od 1986 r. próbuje się wprowadzić do parlamentu projekt ustawy legalizujący związki partnerskie, to ze względu na silną ingerencję Watykanu w politykę wewnętrzną państwa wszystkie próby nie powiodły się. Najbliższy był rząd Prodiego w 2007 r., który chciał wprowadzić DICO. Prawicowe rządy Silvia Berlusconiego są całkowicie przeciwne jakiegokolwiek dyskusji dotyczącej ustawy o związkach partnerskich, homoseksualizm nie został jeszcze depenalizowany oficjalnie. Mimo to w niektórych urzędach miejskich powstały rejestry związków partnerskich, choć na razie mają one tylko rolę symboliczną: Empoli (1993 r.), Pisa (1996 r.), Calabria, Toscana, Umbria, Emilia-Romagna (2004 r.). W La Spezia istnieje pierwszy we Włoszech rejestr związków partnerskich dla homoseksualistów, ustanowiony w czerwcu 2006 r.

Ameryki

- **Kolumbia** — homoseksualizm nie jest wykroczeniem już od 1980 r. W 2006 r. parlament kolumbijski większością głosów przyjął ustawę PACS o związkach partnerskich. W 2007 r. sąd uznał wszystkie prawa osób żyjących w związku partnerskim, gdyż obywatele są równi wobec prawa. W 2009 r. Trybunał Konstytucyjny zrównał pary homoseksualne z heteroseksualnymi, przyznając im wszystkie prawa ograniczane wcześniej.

- **Urugwaj** — 17 kwietnia 2008 r. został zawarty pierwszy związek gejowski w Montevideo, kraj nie ma jeszcze ustawy obowiązującej na całym terytorium, ale na początku 2008 r. została uchwalona ustawa legalizująca „związki cywilne”, która dotyczy zarówno osób homo jak i heteroseksualnych, może być zawierana po 5 latach współżycia i daje prawo do dziedziczenia, emerytury i świadczeń socjalnych. Urugwaj był pierwszym krajem w Ameryce Łacińskiej, który uchwalił ustawę o związkach cywilnych.

- **Brazylia** — choć związki cywilne nie są uznawane, to pary homoseksualne mają takie same prawa jak heteroseksualne w zakresie spadkowym i socjalnym. W Rio Grande do Sul istnieje pierwszy rejestr związków cywilnych. W Brazylii homoseksualiści zdeklarowani mają prawo adoptować dzieci od 2005 r.

- **Meksyk** — w październiku 2006 r. parlament Miasta Meksyk przyjął ustawę *Ley de sociedades de convivencia*, która na wzór francuskich PACS reguluje życie w związkach partnerskich. Najprawdopodobniej w najbliższym czasie zostaną zalegalizowane śluby homoseksualne i Meksyk będzie drugim po Argentynie krajem Ameryki Łacińskiej, który wdroży homośluby.

- **Stany Zjednoczone** — jak pokazuje przypadek Kalifornii sytuacja prawna podlega ciągłej ewolucji i jest przedmiotem kontrowersji pomiędzy konserwatystami i różnymi grupami społecznymi, które walczą o równouprawnienie. W pięciu stanach USA są uznawane małżeństwa homoseksualne. W Massachusetts, w 2003 r., Sąd Najwyższy uznał za dyskryminujące, a więc za niekonstytucyjne zabranianie ślubów homoseksualnych, i osoby tej samej płci mogą brać ślub od 2004 r. w tym stanie. Taka sama sytuacja miała miejsce w 2008 r. w Connecticut. W Vermont ustawa o związkach partnerskich obowiązuje od 2000 r. Sąd Najwyższy uznał ją jednak za niekonstytucyjną, gdyż dyskryminuje osoby homoseksualne, które zgodnie z konstytucją są równe wobec prawa — od 1 września 2009 r. zostały więc wprowadzone regularne śluby homoseks. W New Hampshire w czerwcu 2009 r. tamtejszy parlament przegłosował ustawę pozwalającą zawierać śluby homoseksualne, która weszła w życie w styczniu 2010 r. W New Jersey od grudnia 2006 r. są legalne związki partnerskie pomiędzy osobami tej samej płci, które mogą też adoptować dzieci. W Maryland i w Oklahoma trwają procesy, podobne do tych w innych stanach. W Nowym Jorku i w Washington D.C nie było żadnej ustawy regulującej materię, ale były uznawane prawnie małżeństwa homoseksualne zawarte legalnie w innych stanach lub krajach. W Washington D.C w grudniu 2009 r. weszła w życie ustawa zezwalająca na zawieranie ślubów przez osoby tej samej płci i pierwsze małżeństwa homoseksualne były celebrowane w marcu 2010 r. Małżeństwo homoseksualne jest uznawane także przez plemię indian w Oregon.

Oceania

— **Nowa Zelandia** — związki partnerskie zostały uznane przez ustawę *Civil Union Bill* z 4 grudnia 2004 r. i gwarantuje parom homoseksualnym takie same prawa jak heteroseksualnym. Nie doszło do referendum jakiego domagali się konserwatyści.

— **Australia** — w zachodniej Australii są uznawane związki partnerskie, także osób tej samej płci. Pary mogą adoptować dzieci i korzystać ze sztucznego zapłodnienia. Prawo nie jest jednolite w całym kraju. Związki partnerskie, także homoseksualne są uznawane przez siły zbrojne oraz przez tamtejsze zakłady ubezpieczeń społecznych. Śluby są jednak przewidziane tylko dla osób heteroseksualnych.

Bliski Wschód

- **Izrael** — choć w tym kraju nie istnieją śluby cywilne lecz tylko religijne, sąd uznaje związki partnerskie, także homoseksualne, na podstawie certyfikatu zameldowania oraz aktu notarialnego.

źródła: Arcigay Italia, Wikipedia.it i La Repubblica

Agnieszka Zakrzewicz

Dziennikarka i krytyk sztuki. W Polsce pisze m.in. dla "Polityki", "Przeglądu", "Trybuny", "Art&Business", "Nie", "Faktów i Mitów". Od 1994 r. mieszka w Rzymie. Prowadzi serwis [Bez Granic](#).

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 24-08-2010)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,539) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,539>)

Contents Copyright © 2000-2010 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2010 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym,

w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl